

MARCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

216. szám.

Pest, november 23. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

Pest november 23.

A fővárosi bizottság s vele az egész vidék Eredély miatt teljes ingereltségben van.

Kormányunk kivett politikája mindaddig azota volt fektetve, hogy a királyhágra tálti vidék, látván azt, hogy nekünk száz ponton is kell harcolnunk, majd maga feje után látni, hogy én magát mentse meg.

E remény teljesen meghusult. Az erdélyiek, el lehet mondani, ön maguk érdekében semmit sem tettek, az ellenségnek következőleg csak tréfa volt ottan hatalomra vergődni.

Kolozvár gyakorlatos elvesztése szaggató fájdalomokat okoz. Az ellenségnek nem volt több négyezer emberével s két ágyujánál, midőn a mai hasonló erejű seregünk előtt tizenhat ágyú parancsolhatott! —

Fájdalom, seregünk vezére báró Baldacci volt, ugyan azon monsieur, ki itt a Batthyányi alatt hadi tanácsunkban sveczgorbeskedett, később pedig, mire viszonyaink komolyabbá kezdtek lenni, szépen ide hagyott minket, s elment Erdélybe, hol magához ragadván a parancsmokságot, elparaszta az időt, melyben készülni kellett volna.

Undok és gyalázatos áralás történt. Baldacci csak le- s feljárkalgatott, s a sereget minduntalan magára hagyta.

Magára hagyta Szamosújvár mellett a csata helyén.

Kolozvárról a nélkül, hogy a város oltalmára csak egy lépést is tett volna, úgy, hogy a városi polgárságnak három napig kellett Urbant keresni, míg megtalálta, s elmondhatták neki, hogy méltóztassék az ország fővárosát elfoglalni.

Hogy tetszik ez az olvasónak? Mit fognak gondolni Bécsben és Olmützben a magyar ügy védelmezőiről, ha az ilyen gyávaságot meghallják.

Vai Miklós, ha róla igen kedvezőleg akarunk itélni, egy haszontalan szájtáto táblabíró. Mi többet is hiszünk róla, de bevárjuk az időt, midőn előttünk hivatalos adatok fognak feküdni.

A kolozvári aristokrata cotterianak kislelkűsége s króhwinkler szelleme közbeszéd tárgya. Láttak itt Pesten azon fajnak némelyeit, kik a jobbák közé látszattak tartozni, s itt ők a nyáron a legfőlényebbek voltak.

De végtelenül sajnáljuk erdélyi testvéreink közül azon kis számú jelesek, kiknek minden igyekezetüket a túlnyomó többség egészen paralizálta, s megfagyasztotta.

Seregeink mintegy 6000 ember Bánfi-Hunyadon húzódtak össze, Baldacci ismét köztük nyalkaskodik, gondolván, hogy még nincs ideje elvetni álarcsját.

Ezen mint nálunk, hol egy bizonyos nagy ur a háztól erőszakosan csalogatta ki még az utolsó perczeket is, csakhogy a készületi idő elteljék.

Baldacci most azt hánytorgatja, hogy Kolozvárt majd így majd amugy foglalandja vissza. Köszönjük vitészetét. Ertsem ott többé sem a seregnak, sem a jobb észérteknak benne bizodal-muk nincsen.

Az igazat megvallva magáról a seregről sem sok dicsőretestet kell mondanunk. De ez nem a legénység hibája, hanem a vezéré, ki azt minden képzelhető módon s mindenben lehanyagolni igyekezett.

Rögtön egy vezér oda, s egy kis jóra való magyar segítség, melly lelkes legyen s hazaszerető.

Honvédi bizottmány tagjai, ti magatokra retentenes felelősséget vesztek, ha e perczen meg-előgezesetek félszabályokkal élni.

Most a legvégső perc van jelen, mellyben Erdélyt meg lehet menteni.

Es Erdéllyel a hazát, mert a Vendée-k legyő-zetése az ellenség teljes megveretése egyszerű-mind.

A korábbi ministerium az első napokban el-mulasztotta a proclamatiokkal, s emissariusok-kal való működést, és csak akkor kezdett hozzá midőn már fegyverre volt szükség.

Es kezdtek néhány száz fegyverrel működni, mikor egy pár ezer kellett volna.

Tegnap öt ezer elég lett volna, ma tízezer kell.

Holnap már husz ezerre leendő szükség.

Most tehát hirtelen, és rögtön össze kell szed-nünk magunkat, s kiverni, kiirtani a reactiot az új fészkekből, mi előtt az ott megmelegedett volna —

Mert Erdély elveszte Magyarország vesztét huzza maga után. Nem azon idők vannak melly-ben ezt politicus dolog volna eltitkolni.

Rajta tehát. A pokolból is előkel teremteni az erélyes embereket. Fontolgatásra nincs idő, szá-zanként rohanjanak a rendeletok az alföldi vidé-kekre, fegyver minden férfi kezébe, mert Erdély elveszte, különösen pedig illy gyáva módon el-veszte után nincs mit remélni.

Rajta tehát, mint tigrisek, midőn otthon ha-gyott barlangjában kölkeit megül, úgy kellrohan-nunk kelet felé, mert a camarilla csak úgy győz-het le, ha itthon a contra revolutiot sikerült szé-lessen kiterjeszteni.

Ne kívánja tőlünk az olvasó azt, hogy elszám-láljuk, minő halálos seb rák nézve Erdély el-veszte. — Tessék a földképre nézni, és gondol-kozni.

Kis-nyiresi tető, novemb. 16.

E nap a Katona Miklós lelkes vezérlete alatt diadallal haladó sereg nevezetes napja. Ma lépte az át két ponton Erdély határát.

A lázongó Kövárvidék összes 92 helysége, fegyver, tűz és a diadalmas hadjárat tekintélye által teljesen meghódítva —, magyar alkotmá-nyunkra fölesketve —, Dimbuly-csinálta bocskoros főispánya, centuriója, több vezére összesen 17 bujtogatója, bitófán van már.

Ha nem látatok nyomorú népet, mellyről már az isten képe is lekopott, mellyet elvárhatóak a kisértő: jertek lássátok ezt, — lélekig ható bün-bánatos arcczal, mint átkozza lelketlen elámitóit.

Sok helyütt képesek voltak azok ellentálla-sig fanatizálni e bárgyu népet. Korálbotlan volt ezek irányában utolsókhöz nyulni és ott most mindenütt csak égő úszkók pisloznak már, jelké-pető a gacsbitók díjának.

Hol csak lehetett volt, a vezér emberi szíve, enyhíti a csatározók bosszúját s kímélve lán a polgárvér.

Seregünk három irányban működött ellenők. Nyílt csatára sehol sem szállott; nem volt rende-zett táborok, csak egyes helységeken csoporto-sultak össze két három ezren. Ezeket kelte le-fegyverezni — és mindenütt úgy lán 800 puskáikat használták nemzetőrségek; rossz kassák, szuronyaik, a lázításra kongott harangokkal, rak-tárakban vannak.

A belsárny csatározott legtöbbször; ott Gyene és Harai nemzetőr-századosok tántották ki magokat.

E csapat ma már a darásfészkek Naszód kár-nyékén üldözi a lázadó csordát.

A jobb szárny szinte ma egyesült hőnéppon-tunkkal, melly a nyiresi sacros uton fel, ellentá-llás nélkül hágtá meg e tetőt.

Láttunk az uton barricadokat, mellyeket a hős romanía népe ellenünkbe emelt, de tőlük félté-ben ugyan ő elhordott.

Mit gondoltok? kőszet összehordott szikla-ho-gyek voltak talán ezek, az 5 öl szélességű máh völgyeken, mellyeket könnyen összegörgölhettek vala a köves tetőkről? vagy tán torony magassá-gu fahalmazok, mellyeket alá ontottak a két oldalt falmódra álló bukkesekből? — Nem! elől egyt-len, emberderék-vastagságu utra gördített szál-fa; feljebb valamivel: 80, 90 darab, 10, 15 fon-tos kő, utunkba rakva, mint réten határozóva; ismét feljebb egy lombos almafácska, az utra le-vágva; legfelül és ez már borzasztó volt! olly-szerű tövisgyepű, minőt a csibék ellen vetemé-nyes ágya elibe rak a pór. Es Dimbuly a diadal-mas román főnök, — ki maga lelkesítő bosszújében nyulak csoportjának nevezte táborát, — ezekkel torlaszoló el a magyar hadak utát!

Jól van, jól! sok szegény számoskői ma-gyar lépi ma át az eddigi Erdély határát, kit csöndes tűzhelye mellől zaklatott fel az állnok cselszövő, ki nemzetek halálán készitve uraknak egy büszkelye alatt poklokra kárhozott királyesa-ládnak: de e nép — látta már a világ — miként testvéri közt is rettenhetetlen; itt — meglátja ismét, — hogy büntető karja iszonyuan bor-zasztó lesz.

Igaz itt is, mint mindenütt, van szorongat-lanság. Eddig, még fegyver nem fogta, de a cholera pusztítja seregünket. Egyébiránt ez is csak bösziti keseredett harcztát.

Másik sajnálandó helyzetünkben az, hogy több időske őrnagyainkat — mint a vénnek, rendszeren már betegesek — meglepett a hasfájás, és alkalmatlan nagy őrei lesznek invalid-háznokok. De hisz van egy katonánk, kiről így szól népünk „csak hadd jöjjön Urbán, mi győzünk az urban,“ — ki nevét szívéen hordja, és egy közember teendőitől fel a vezér legfelsőbb kötelességeig, mindent lankadat-lan homi tűzzel végez; kinek eddiggi eljárása szent-bizonyosság e nép előtt, hogy igaz ügyünköt dia-dalra segíteni képes. Itt van gróf Teleki Sándor is,

ki eddig, mint kormánybiztos dicsően futotta Katonánk mellett át pályáját, és most b. Szolnokban is, mint önkéntes, fog köztünk működni; itt van a tapasztalt tábornoki százados Jeney József, — egy ember Szatmárból, felkészülve katonai studiumokkal és kit Szatmár nélkülözött.

Itt van végre 105 Vilmos huszár, egy Zsurmay nevű lengyel vezér alatt, ki a minden népeknek istentől tulajdonul rendelt szent szabadság érdekében, huszáraink vezetésére önként ajánkozott. Héj! ha a fiuknak szemökbe néznének, esküdnökök kellene, hogy szabadságunk többé e nemzetnek rabolhatóan kincse.

Ezek után szabolcs önkénytelenséggel és az ugo-csaiakkal 15 ezerre megnövelt szatmári sereg, — melly vendégekhez fűl pletással csatlakozik — őszpontosul itten; kik előtt, nem hiszem, hogy Urbén Deésznél összegyűlt 5000 embere megállhasson.

Uram, uram, Deésy uram! hát én ugyan bel van! egy kis számatok gyújtás, bizony még nem a kívánt véggyőzedelem. Ön csak a nem várt megveretés gyalázata: de a győzelem babéra bizony soha nem lesz.

Náderesz.

Pest, november 23.

Nem vagyunk egymás irányában igazságos emberek!

S én e rövid sort általános axiómaként azért csak azért mondom ki, mert e napokban a legkevesebb tapasztalás tanított meg rája.

A borsodi nemzetőrség, melly septembér elején alakulván, — hogy minő lelkesedéssel s eredménynyel szolgálta azóta Jellaosich és Windischgrätz tábornok előtt, ugy hiszem, szükségtelen lesz elsorolnom, — de azt emberi s polgári kötelességemnek érzem elmondani, hogy az idő óta tett szolgálataival bőven leteltek azok a napok, melyekre és nem tovább házi tűzhelyét elhagyta.

Nem tovább, mondom, mert először seregünk legnagyobb része földművelő gazdákból, mesteremberekből, birtokosokból és megyei hivatalnokokból alakulván — kénytelenek voltunk az időt még elindulásunk előtt meghatározni, különben a nappal nem is boldogulunk.

Most pedig, midőn az eltek idő után seregünk a felső tábornok elhagyta: tekintetbe nem vévén semmit, nem azt sem, hogy megyénk legujabban felállított zászlóaljának fele már ma a felső — fele pedig a királyhágón álli táborhoz közel — a leghidegebb arccal s mondhatni megvetéssel bocsátának bennünket útra.

Nem fogok több okot elsorolni, de azt az egyet még sem hallgathatom el, hogy midőn az illetőn egyénenként alakult zászlóalj egy két hetes előőrszöszéről beparancsoltatik Pozsonyba — az Mle-tőknek eszébe juthatna bennünket nem bűzhőtt számaival telt kórházba tenni. mig az egész város el van tarkázva seregével a roppant tisztoknak. ezek, én nem tudom, gombaként teremnek.

De annyit bizony mondhatok a hazának, hogy e kis zászlóalj, bár oda hagyta is egy kis időre a

tábornok — nagy része nem sokára részt veendő ismét szegény szinylődő honunk áradó bajaiban.

Még egy szót.

Nem mulasztjuk el b. Vay Lajos főispánunk — s tiszteletből választott őrnagyunknak halás köszönetet nem mondani zászlóaljunk nevében, mind szelid gondoskodásért, mind erélyes vezérlésért, midőn két nehéz ütközeten keresztül, bennünket, szép lélek-éberség- s bátorsággal vitt a csata minden terhein keresztül. Éljen! addig, míg a honnak él.

Tóth Endre.

Pest nov. 23.

Midőn a camarilla legelőször megtámadott bennünket, pápaszemet tön orrára, és bölcs hunyorgatással négy pontot jelölt ki magának: kelet, nyugot, éjszak, és délt.

Mint az egykori jezsuita, ki a földabrosz előtt állva, így imádkozott: áldott légy Jézus, hogy részünkre e szép világot megváltottad! éppen úgy kiálta fel a camarilla örömeiben: áldott légy Árpád, hogy részünkre e szép országot meghódítottad.

Azt hitte ugyan is a camarilla, hogy a kijelölt 4 tér közt mind juhok legelnek, melyeket csak hajítani kell, hogy összébb meg összébb szoruljanak, míg végre nyikkenni sem mernek.

Azonban közte a hajtó vadászoknak kiszorultak a juhok, s a vadászok kelepcebe kerültek; miben ha valaki kételkednék, tekintsen be Budán a nyulaskazárnyába.

Tehát, mert a négy pont nem vala elegendő, közbe-közbe még meg annyit jelölt ki a camarilla; nem tudjuk azért-e, hogy a szelek járatáról, kellő tudomást szerezzen magának, vagy pedig, hogy a juhok ezáltal se merre se bűhassanak ki.

Ó ti nyomorult hősök Windischgrätz, Jellaosich, Simonich és számtalan társai! kik nem pirultok, midőn benneteket zsoldos szerkesztőitek Nagy Sándorhoz, Nagy Lajoshoz, 12. Károlyhoz, s mit én tudom minő nagy emberekhez hasonlítottak, — és nem vesztetek észre, hogy a satyra, a legnagyobb, melyet valaha emberről írtak.

Nagy Lajosunk elől vitte ám a lobogót, s bátran neki ment az ellenségnek, a midőn ti gyáva zsoldosok hától igazgatójátok az elámitott szegény népet, hogy midőn közel van a veszély, tüstént elinalhassatok. Ti alább valók vagytok Angyalbandi, Zöldmarczy, Sobri és más rablóknál, mert ezek legalább hátrák a kivitelben, a midőn ti kályha megöl ölettek, és raboltok, s ha szorúl a kapcza, kályhalukba bűtok. Hallottuk hős tettét Windischgrätznek, midőn Prágában, neje agyon lövettet.

A Wiener Zeitung és társai, mint rendkívüli bátorság és kiakasztó jelét hozták föl, hogy ő hercegsége ugyanakkor első emeletből a hőszült tömeg közé lemenni bátorkodott! pedig a ki ő hercegségét közlegetébről ösméri, jól tudja, hogy őt csak azon rendkívüli gög és elbizottság vitte le a pór nép közé, melyet ökeme embernek sem ösméri, miszerint az a főnséges testet még csak illetni sem fogja merni. Ámde merte, — és ha a

zsarnok herceg bérnökei közbe nem jönnek, a főnséges test most akasztófán szárad, — de hogy ezt kikérdője, jónak látta ezantól személyes megtámadás helyett, a dugaszból lödözöttet, vagdaltatni, röppentyűztetni és bombáztatni. Azt is följegyezte a chronica, hogy egyszer Bécsben ő hercegségét kammerdienere egy sámfával megszalasztotta.

S egy ilyen hős az austriai seregnek — természetesen a magyart sem véve ki, a camarilla által teljhatalmú fővezérévé neveztetik! természetesen csak neveztetik!

Vannak zsarnok hősök, mint volt Napoleon, vannak nagylelkű hősök, mint volt nagy Lajosunk, s vannak végre gyáva zsarnokok; és ez utóbbiak sorában fogtok ti egykor fényleni gyáva rablóvezérek.

A valódi hős olyan, mint a nemés oroszán, melly egyenesen, és csak annak magy; ki oroszánit jogait sérti.

Miért sértette a magyar?

Mi ha veszünk, a gazságnak ostink áldozatát; ti ha vesztek, a civilizatio életét diadalmenőpét.

Mi Austria, vagy is inkább a camarilla: Prágában oly formán állnak, mint egykor a szegény dalmatok a hegyekből leleszágnibozó montenegrinuszok irányában.

Mi mindig védő állapotban tartjuk magunkat a rablócsoport előtt. A rablók így szólának hozzánk: „ti látszólag nagyok, azért jagunk van honotokot akkor, midőn nekünk tessék, megármadni; — mi meg: „ti rablók vagytok, azért leggyentebb jagunk, magunkat ellenetek védni.“

Nagy ággyal: hajjal rámentünk, hogy lámás a világ csak a rablókat látja, a látszólag nagy; majd tán rá segít az isten arra is, hogy a kőrültség és a vésés állapotból kivergődjünk, és a rablókat végképen megtörjük.

Am de addig a vesztéségek miatt ne dűlgedjünk el, és a győzedelmekben ne bízunk el magunkat.

Az elcsúszadás éppen úgy, mint az elűzés, jégre szokott vezetni. —

Habakuk.

Köztársasági levelek.

IV.

Forradalom az élet próbatétele.

Ez mutatja ki, hogyan tanulják meg a nemzetek leczkőiket; érdemesek ő a jelesek sorába fölvetetni, mellyek nagy nemzeteknek nevezetnek.

E próbatételt kell kiállania a magyar nemzetnek, ha azon helyét vissza akarja nyerni, melyről a Habsburgok professorsága alatt lecsapatott.

A thesis, mellyet el kell felelnünk: Ha az a k függetlenitése. Ebből a nemzet el van készsülve, s csak azon esetben bukhatunk meg, ha a nemzet képviselői férfiatlanok lesznek, s ha nagyobb számmal akadnak amollyan jómárféle sugók, kik a királyság imádásából — annak végtelen gyakorlásába esett magyar nép tiszta szívét, szennyos monarchikus elvekkél bemocskolni nem rettegnek, kik a tőlünk szó nélkül megvált király mellett vasárnapokonkint szónoklatokat tar-

Pest Novemb. 20. 1848.

tanák; kik a táborba szálló népet arra kéri, hogy csak a győztes féllal tartson.

Ugy é úgy? hát ne az igazsággal? Szegény nép! mally illy kezek közé kerültél.

Lásza ön, illetett uram! aztán ne panaszkodják ön, ha illy főmőly: a régi szabóritás porba dől!

Nagy azt vall ön, hogy tettét senki sem tudja? Hohó, uram! tudja é, hogy a democratia mindent tud é, mert istentől vette létét; és mindenható leendő, mert vele isten harczol!

Ezt kell prédicálnunk, ha igazat akarunk mondani. Örülünk kell és ünnepet ülnünk, ha egy világ-polgárt a democratia alá téríthetünk, nem pedig a már megtérteket is elámitanunk az igazság ösvényéről.

Ha mi olly szerencsések vagyunk, hogy dicső emlékü V. Ferdinánd de Habsburg az egész magyar népet democratává tevő: törökédjünk mitovább terjeszteni, még oda is, honnét é szenteséges elveink veszéllyel fenyegettetnének.

És hallja ön, édes, jó uram! ön meggyőződéséből monarchista; — mert vannak olly becsületes monarchisták is, kik csak azért illyenek, mert a respublicából némi kis bonyodalmak kelekkezhethének. — Önnek meggyőződése az, mit a nép között terjeszt? — Hát miért nem lép föl nyíltan?!

Láthatja ön, és láthatja a világ, hogy a democratia nem ölt harczot! Elvünk nem az, miszerint csak a győztes féllal tartunk, hanem ha — mitől isten megójon — százszor legyőzend bennünket Windischgrätz, mi ugyanannyiszor csatát ujtunk, ugyanannyiszor bevalljuk, hogy elveinktől semmiféle macskapolitikaért, semmiféle monarchicusért soha soha el nem állunk!

Ha egy barbar Windischgrätz meggyőződésünknek szuronyt szegeztet, mi meztelen mellel, lefődtetével még akkor is a szabadság szentségének tömjénbenzünk.

Ez aztán a szilárdság, ez az életrealóság, és csak ez teheti hazánkat boldoggá, minő pedig csak úgy lehet, ha független (isten veled sanctio pragmatica) és szabad (respublica) leendő.

Ha igazán szívünkön fekszik a hön és az emberiség boldogítása, prédicáljuk a szabadság igéit; buzdítunk a népeket összetartásra és türelemre, mert csak egy összetartó, türelmes nép állhatja ki a forradalmat, é nagy próbatételt, és csak az számolhat győzelemre, ki a csatát kiállja.

Terjesszük az igaz szabadságot, né elégedjünk meg azzal, hogy a szabadság, egyenlőség, testvériség szentháromságát fejlődési kegyelemből cségerül használhassuk.

Nekünk igazi szabadság kell, valódi egyenlőség, hogy így lehessünk egymást szerető testvérek, nem pedig gyilkosok, hóhérok, mikké az atyáskodó dynastia elég gonoszul használja népeit.

Azoknak kedvéért, kik meggyőződésből monarchisták, be fogom bizonyítani jövő alkalommal, hogy homályban tévedeznek.

Isten velünk!

Tomor Ferencz.

Franciaország a rendőrségre milliókat fordít, másokat nem említve, tevé ezt Austria is.

A rendőrség az administratióknak olly intézete, melly főleg ott, hol nagy tömege a proletariatusnak tényezőleg szerepel a political életben, nélkülözhetelen szükségessévé. Ez a belügynek olly fontos ága, melly legfőbb figyelmet és gondot érdemel.

Tudjuk, hogy szabad státusban a rendőrség absolutismus nyugozó elfajulása, mennyi kár, szenvedés, erkölcstelenség, s végre forradalmak okozója; de tudjuk azt is, hogy alkotmányos szellemben vezérelve, mally hasznos.

Mi magyarok olly szerencsések vagyunk, hogy political életünket, egy éhező mindenre kész proletariatus nem fenyegeti; s azért, ha a köztársaság valahol kaphat lábra s tartós életre, úgy Magyarország azon föld, mellyben fölvirágozhat. —

A mi rendőrségünk, említett oknál fogva, olly nagyszerű kiterjedést nem igényel, de igényel mindenestre annyit, hogy jelen forradalmi időszakban kissé nagyobb figyelem fordítataék reá.

Mert ha fővárosunkban bizonyos gazdagon fizetett propagandisták s kémeek becsompészkedik magokat, ha utzáinkon bántatlanul sétálnak, s kávéházakban titkon haranguroznak, ez nem másnak, mint a rendetlen kisszerű rendőrségnek tulajdonítható.

Igen uraim, a mi rendőrségünk olly nyomorult lábón áll, hogy political fontos hivatásának meg nem felelhet. Tagadhatlan, hogy közfizetőtá s tevékeny főnöke mindent elkövet, de hól ember nincs, s azon néhány is, a mindent tevére van szorítva, ott rend és hivatalos szabadság nem lehet, hol pedig ez nincs, ott in ultima analysi semmi sincs. Így van pedig a magyar rendőrségi hivatalnál. Lássuk példában.

Elismerj a kormányzat célzásosságát annak, hogy a Pestre jövő idegenektől az utlevelek elszedése; intézkedett is, hogy a gőzösöknél s pályaudvarban azokat elszedjék, de intézkedése Pest többi vámvonalaira, ki nem terjedvén, azokon akár Windischgrätz is bejöhét. Kérdem lehet-e illy eljárásnak sikere? Nem félszeg, nem neveltséges-e ez?

S kik szedik az utleveleket? Ez természetesen a rendőrség feladata. S azért a rendőrséget, főnökök, s tiszták kivéve, em suka kiszavarják passusokat szedni, minthogy az egész személyzet olly valami gyér plantage, nincs tekintet arra, hogy ezen passuszedési szolgálj functio, nem jö-e az uri functióban járó rendőrtiszt tekintélyével ütközésbe.

Urak mindenkit a maga helyén, maga körében és sajátjában; ha önök szolgát, biztost, segédet, vagy tisztet összezavarnak, annak csak érezhető morális kárát fogják tapasztalni.

Illy compromissus jelenetnek voltam tanuja a vaspályán, hol ugyanazon egyént láttam wagonról wagonra jární, s mint drabantot passusokat szedgetni, kit nem régen K-ban nagy pecsétes uri functióban volt szerencsém megismerni, hol *** kormánybista, s több tiszt urakkal con amore whistezett, folyt az uri társalgás, stb. És itt, quod horréur!

S honnan ez? Egyszerden onnan, hogy biz-

tos vagy szotga hiányában, drabantot csinálnak azon tisztekből, kiket talán holnap mint országos futárokat kiküldenek. Servus. De ez aztán ország-gazdászati.

Már drága urak, akár mikép calculálnak önök, ez helytelen s az egyénte nézve lealázó éolog; a helyett, hogy a hivatalnoknak kellő tekintélyt kölcsönösnének, csorbítják azt. Meggondolhatnák pedig, hogyha a hivatalnoknak tekintélye nincs, eo ipso nincs tekintélye a hivatalnak, s akkor aztán elmehetnek aladni.

Más részt pedig, ha elismerik jelen intézkedések szükségességét, rendeljenek mellé embereket, olyanokat, kiknek ez kizárólag legyen hivatásuk. Véleményem szerint minden vámvonalhoz, ide érte a gőzösöket, vaspályát, egy rendőrbiztost kellene állítani, ki az utleveleket elszedje, a hivatalhoz beküldje, hogy azok láttamoztatván, az illetők ismét visszanyernek.

Ezuttal annyit. Legközelebb e tárgy political elemzésére visszatérendvén.

Igaz Dániel.

Lovardák.

A honvéd lovasság téli gyakorlataira a dunántuli kerületben a következő helyeket ajánlom!

1-ör. Ozorán, herczeg Eszterházyak akkora fedett lovardája van, minő egész Európában nincsen több, — itt zivataros időben felváltva száz meg száz ember, kényelmesen tanulhat, tisztább időben pedig a roppant nagy ménes udvarokon a legjobban elkészített udvarokat használhatják.

2-ör. Ozorához másfél órányira esik Dég, itt Festeticsnek szinte van lovardája.

3-ör. Ozorához két, Déghez egy órányira esik Láng, gróf Zichyek birtoka, itt is van lovarda.

Ezen helyeknek még annyiban is nagy előnye van hasonló tekintetben, hogy a népes falvakban a lovasság igen könnyen elszállásolható.

De 4-szer. A Siónak sömgyi partján van, Csapody birtoka, Adándon, itt is van lovarda.

Mind ezen helyek készen állanak a kormány rendeletére, mire is az illetőket figyelmeztetni, annál is inkább szükségessének láttam, mert lovardának való alkalmas hely elkészítésére, egy kis idő szinte kívánatik.

Vas Gereben.

Sz. k. Pest főváros néhány tiszt és képviselőihez még egy szó.

Utóbbi cikkünkben mondánk, hogy az önök fizetés felemelésének és díj szabályoknak visszahatási oldala is van.

Egy cseppet sem széppennénk meg, ha önök a visszahatást rólunk értenék. Anért fogtunk tolat, hogy önök eszélytelen tetteinek ellene hasznunk.

Arra való a szabad sajtó.

Még a tényleges ellenizgatástól sem borsadnánk vissza, mire, hisztük, nem került a sor.

Mi azonban önökre értettük a visszahatási oldalt, s ez tárgya jelen cikkünknek is.

Mondánk már, hogy a mai kor szelleme, s a

mépek jelen törekvései célja: olcsó igazgatás, olcsó igazság szolgáltatás.

Mind az tehát, akár a közterheket, ok és haszon nélkül szaporítja, akár a törvénykezést költségessé teszi . . . reactionarius.

Különösen ügyelni kell erre akkor, mikor a kormány forma változik.

Mert a kormány jó, vagy rosszságát a nép csak az az alatt hordandó teherből ítéli meg, s egyesek hibáját és zsarolását a kormánynak rója fel, s e részben igaz van annyiban, mivel a kormánynak kötelessége az egyes hivatalnokokra felülvizelni.

Nem emelkedik fel a nép, ama magasztos érzelemre, mely a maradéknak kamatozandó áldozat készsége hevítse.

A nép csak a jelennek él, s a jelenből ítél mindent. A jövő előkészítése neki ösméretlen tájék, s a jövőt isteni gondviselésre bizza.

A camarillás dynastia a hazánkbeli népfajok közti gyűlölség elhíntésén kívül, a nép ezen egygyűsőségét is számításba vette kormányzatunk elleni tervénél.

Tudta azt a Camarilla, hogy a felbujtott bel-lázadás s rabló csordái elleni védelem a népet nem csak több adóval, hanem hadi és egyéb szolgálattal is terhelendi és a nép azokat meg-mánván, visszakiánkozandik Egyiptomba.

És a ki a nép súlyosodott terheit még holmi fizetés emeléssel, s díj rovattal szaporítja, az a Camarillának, ha nem bérlött zsoldosa is, de üdvözölt szolgálja.

Ujabb kormány formának még meg sem állapodhatott, s a népek, lényegéről még aligha fogalma is van, és már más kormány alakulás küszöbén állunk.

Ha a népen e kormányzat tisztulása közben mindég nevelkedik, nem csupán a közteher, hanem az helybeli terhek is rovatnak rá, melyek csak egyesek zsebét dagasztják: a nép végre nem ott kérdi, melyik kormányzat cél- és társaság-szerűbb, minthogy a nép csak azt tartja nyereségnek, a mivel terhe közvetlen könnyebbül.

Mért hát urak! ne álljatok újába e szorongatott haza, e rabságból csak most szabadalmi nemzet átalakulásának fizetések felemelésével. —

Sok áldozatra van most e hazának szüksége, minden egyes polgártól, s talán mind arra, mit azok életükkel s vagyonukkal hozhatnak.

És ha a népben talán az önérdék lankasztand az áldozat készsége: mikép fogjátok ti azt kitűrésre, s állhatatosságra buzdíthatni?.

Némáknak kellene lennetek, mert szótokat bődügnék a fizetés felemeléssel.

Dejime bizunkja kormányban, melyj már bele

tekintett a dologba, hogy e szegénytől, s ez önbénítástól megment benneteket, fizetések felemelési határozatokat megsemmisítése által.

A bélyegadó pedig nem a ti dolgotok.

A bélyegadó nem a helybeli tisztviselők fizetése felemelésének alapja, ha szinte ti annak benyújtványi díjazási nevet adtok is.

A bélyegadónak mi is emberei vagyunk: de nem egyes tisztviselők fizetése emelésére, nem a benyújtványok díjazására, hanem az élet gazdaságainak elfojtására, pótolván az a hiteles helyeket, és a magány szeszadések család tanuit.

S ha jól emlékszünk, a pénzügyi munkálatokban a bélyegadó országos jövedelem forrásául van kijelölve.

Ti tehát, vagy elakarjátok autonómiátok ürügye alatt a bélyegadót az országtól kaparintani, vagy kettős bélyegadó nyomná a polgárságot.

Ad vocem autonomis.

Ebben sem simultok az ujabb kormányzat-hoz. Még mindég a régi királyságok szabad királyi város akartok lenni.

Ugyan mondjátok meg, most, midőn a nemesség lemondott előjogairól, midőn e honnak minden polgára egyenlő jógu, midőn a volt Erdély megszűnt külön ország lenni, midőn, hogy e haza és annak egyes része, egygyé olvadhasson, a kerületezéseknek, vajdázásoknak, bánóságoknak, grófnóságoknak, s több efféle megosztató autonómizálósnak el kell enyészni: ha ti oly korlátlan autonómiát követeltek magatoknak; mivel van ahhoz bármely rendezett tanácsosai bíró községnek kevesebb joga, mint nektek?

Talán csak nem képzelték magatokat még most is negyedik rendnek?

Hisz akkor Pesten öt autonómiának kellene lenni, és még akkor is minden külön képviselt küldő rendezett tanácsu község egy sorban, állana veletek.

A mai korban nem lehet többé a régi kiváltságos állapot romjai közé vonulni.

E romok most csak rémjeloi a régi természet ellenes helyzetnek.

Ugyvan.

H I R D E T É S E K.

Megjelent és minden könyváros
uraknál kapható:

1. A 3 százados bűnök jutalma.
2. Pénz vita — vagy a régi 2 schein forint — az új német 2 p. frtos. — az új magyar 2 p. frtos. és a 2 p. frtos. tallér összetalálkoznak

— ezeknek együtt való beszélgetések B. F. J. által. —

A kettőnek ára együtt 10 kr. pp.

Kecskeméti lakos Özv. Burián Istvánné házánál

Özvegy Burián Lászlóné, férjének az aldenai osatában történt eleste után, ezennel közzhírré teszi, hogy férjéről maradt, a legjobb minta szerint készült szesz-gyára, külön, vagy az épülettel együtt, — ezen kívül 60 akó szesz 34° — szabad kézből eladé. —

Előfizetési felhívás

„A FORRADALOM”

czimű politikai és szépirodalmi hírlapra, mely a jövő 1848-dik év kezdetével hetenként négyszer egy nagy ivon. — jelenleg meg: Előfizetési díj helyben félévre 7 forint, negyedévre 3 ft. 30 kr.; vidéken félévre 7 ft. 26 kr., negyedre 3 ft. 43 kr. Előfizetheti Budapesten egyedül Kilián György egyetemi könyvtárosnál, a váci utczai Parkfriederföle házában, vidéken minden postahivatalnál és a megbízott hiteles könyvtárosoknál.

Pesten, 1848. november 15.

Szerkesztői és kiadja Matvani Luro.
Szerkesztőtárs Magos Ernő.

Magyar központi vasut

Naponkinti indulások 1848-dik november
1-szajától fogva további rendelkezésig.

A t. cs. utazók kéretnek, szíveskedjenek leg-
alább egy negyed órával az elindulás előtt a pá-
lyaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra.

„ „ „ „ személyvonat délut. 1 óra.

Szolnokról Pestre. Személyvonat reggeli 7 óra

„ „ „ „ 15 perczkor.

„ „ „ „ Személyvonat délután 1 óra

„ „ „ „ 15 perczkor.

Pestről Vácsfelé reggel 7 óra 30 percz.

„ „ „ „ délután 3 „

Vácsról Pestfelé reggel 9 „

A magyar központi vasut
igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.